

VICENT SANCHIS, director
SALVADOR COT, DAVID GONZÁLEZ,
LLUÍS MARTÍNEZ, JOSEP PLAYÀ, subdirectors

SECCIONS: JOAN ARMENGOL [Economia]; IGNASI ARAGAY, ANDREU GOMILA [Cultura i Espectacles]; ALBERT BALANZÀ [Política]; TONI BROSA [Esports]; DAVID CASTILLO [Suplement Cultura]; MANEL CASTILLA [Disseny]; SANTI GONZÁLEZ [Món];

PEPA MASÓ [Societat i Barcelona]; ÓSCAR MONTFERRER [Comunicació]; ALBERT PLA [Edició]; CARLES PRATS [Opinió]; MONTSERRAT RIUS [Documentació]; ROBERT RAMOS [Fotografia]

Delegada a Madrid: MONTSE OLIVA
AVUI.CAT: SANTI MAYOR FARGUÉLL

REDACCIÓ I SEU SOCIAL:
Enric Granados, 84 - 08008 Barcelona

DELEGACIÓ A MADRID:
Carrera de San Jerónimo, 15-17 - 28014 Madrid
Tel.: 91 454 72 66 - Adreça electrònica: madrid@avui.cat

CENTRALETA Tel.: 93 316 39 00 - Fax: 93 316 39 36
DISTRIBUCIÓ Tel.: 93 316 39 16 - Fax: 93 316 39 15
ADREÇA INTERNET: http://www.avui.cat
SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT
Tel.: 902 884 252 - Fax: 93 316 39 15

SUBSCRIPCIONS: DYRSA Pere IV, 467 Barcelona. Tel.: 902 884 252
PUBLICITAT: PUBLIPRESS MEDIA, SA. www.publipressmedia.com. Tel.: 902 17 85 85

Barcelona: Diagonal, 475 - 08036. Tel.: 93 344 30 00; Madrid: María de Molina, 54, 4a - 28006. Tel.: 91 515 91 00; Girona: Ctra. Barcelona, 12-14, 1r 6a - 17001. Tel.: 97 241 69 38; País Basc: Iruña, 1, entresòl esquerra - 48014. Bilbao. Tel.: 94 475 54 25; País Valencià: Isabel la Catòlica, 8, despatx 14 - 46004. València. Tel.: 96 353 06 20; Andalusia: Edifici Cristina. c/ Almirante Lobo, 2, 4t esquerra - 41001. Sevilla. Tel.: 95 450 21 85.

IMPRESSIÓ: Gráficas de Prensa Diaria. DL: B20.249-1976 DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD. A efectes del que preveu l'article 32.1, paràgraf segon de la LPI, Corporació Catalana de Comunicació SL s'oposa expressament a la utilització de qualsevol contingut d'aquest diari amb la finalitat de fer ressenyes o revistes de premsa amb fins comercials (press-clipping) sense comptar amb l'autorització prèvia de Corporació Catalana de Comunicació SL.

Francesc Torralba
Roselló

Filòsof i teòleg. Director de la Càtedra
Ethos de la Universitat Ramon Llull

Catalanisme cívic

Només cal passar una petita temporada per les Espanyes per adonar-se de fins a quin punt ha crescut l'animadversió vers el catalanisme en els darrers anys. No es tracta de buscar el cap de turc, però no hi ha dubte que cada cop és més difícil ser català fora de Catalunya. Per poder transitar bé, cal desfer tòpics i prejudicis molt petrificats, però això demana temps. Fa la impressió que tots els esforços pedagògics que tants recursos econòmics i temps han costat no han estat suficients per canviar la visió col·lectiva dels anomenats nacionalismes perifèrics. Es multipliquen els prejudicis envers el catalanisme i no solament entre les anomenades classes populars, també entre els erudits, els professionals liberals, la intel·liguentsia. Els qui passem una petita temporada l'any fora de "l'estimada pàtria" ens hem de mossegar la llengua molt sovint, massa sovint, perquè tampoc no és qüestió d'encendre's a cada sobretaula d'estiu.

OBSERVO QUE, MÉS ENLLÀ de tots els esforços haguts i per haver, el nacionalisme s'identifica, cada cop més, amb una espècie de tribalisme egocèntric que tan sols cerca el propi benefici en detriment dels altres. Hi ha una associació d'idees entre nacionalisme i insolidaritat que embruta, greument, el terme nacionalisme, però que, sens cap mena de dubte, és causada per una manca de transparència en les comptes de l'Estat i per determinats mitjans de comunicació de masses que, sempre que poden, posen el dit a la llaga.

TAMBÉ CONTEMPLA, AMB perplexitat, una creixent identificació entre nacionalisme i provincianisme que fa mal al païdor. De fora estant, sembla que ser nacionalista sigui excloure l'altre, no voler-lo integrar en el propi projecte col·lectiu. M'agradaria poder mostrar que el nacionalisme no és contrari a l'hospitalitat, sinó que, precisament, es construeix en la rebuda i la integració de l'altre. L'associació entre nacionalisme i provincianisme és molt pròpia dels

"Caldria saber comunicar que ser nacionalista no és creure que la pròpia terra és la millor que hi ha al món. El xovinisme es cura viatjant"

GUILLEM CIFRÉ

anomenats intel·lectuals cosmopolites, d'aquells que són de tot arreu, però no són d'enlloc, dels que fan del desarrelament una virtut.

CALDRIA SABER COMUNICAR que ser nacionalista no és creure que la pròpia terra és la millor que hi ha en el món. El xovinisme es cura viatjant. Seria interessant saber explicar bé que només qui estima a fons el que li és propi, qui aprofundeix en les seves arrels, pot ser realment cosmopolita. Seria hora ja de desemascarar aquests cosmopolites de disseny postmodern que es multipliquen com els polls.

TAMBÉ OBSERVO, AMB ASTORAMENT, que el nacionalisme s'identifica cada cop més amb una forma de ressentiment col·lectiu, amb allò que Don Miguel de Unamuno en deia el "resentimiento pueblerino". Sembla que estimar Catalunya vulgui dir anar contra Espanya, sembla que estimar la pròpia llengua i cultura, signifiqui anar contra la cultura hispànica i la seva bellíssima literatura. Aquest nacionalisme reactiu, visceral, primari com pocs, també és atiat per molts grupuscles de casa nostra.

NOTO MOLT DESENCÍS ENTRE els intel·lectuals catalans. Cal reformular el catalanisme, eixamplar-lo, furgar en les seves arrels per transcendir-les, integrar-lo en un món global i la societat-xarxa. No hi ha dubte que la llengua n'és el pal de paller, com també la història i la cultura diferenciada, però jo imagino un catalanisme cívic, inspirat en la bella tradició del civisme tan desenvolupada pels nostres clàssics, des de Víctor Català a Josep Ferrater Mora passant per Joan Maragall o Eugeni d'Ors. Un nacionalisme que mira el futur i no solament el passat, que reivindica, amb fermesa el que li correspon, però que no cau únicament en la picabaralla econòmica. El catalanisme cívic no solament defensa un territori, una llengua, una història i uns recursos; aposta, també, per una constel·lació de valors que tots podem integrar i fer nostres.

EN DIRECTE

Camins químics de la ment

David
Bueno

Professor i
investigador
de genètica
de la UB

A l'article 'Cranis, cervells i formigues' vaig parlar de l'increment de les capacitats cognitives en el nostre llinatge, i vaig dir que cal recórrer a l'estructura del propi cervell, al nombre de connexions neuronals i a la seva plasticitat, per justificar-lo. En els humans, la plasticitat neural és enorme fins als 4 anys, i, de fet, el cervell no acaba de madurar fins als 23, període en què es van establint connexions noves i es van reforçant les que es potencien més. En els ximpanzés, en canvi, la maduració i la plasticitat cerebral conclouen molt abans, cap a l'any d'edat. Aquesta plasticitat afecta xarxes neuronals concretes, potenciant-les i refinant-les, com les que estan implicades en tasques cognitives com el desenvolupament del llenguatge. Curiosament, el mecanisme d'establiment d'aquestes xarxes és molt semblant al que usen les formigues per buscar i recol·lectar aliment. Quan surten del formiguer, es dispersen aleatòriament fins que una d'elles troba menjar. Llavors torna deixant un rastre químic que les altres segueixen. I com més menjar hi ha, més intens és el rastre químic, i més formigues participen en la filera. En el cervell, quan una neurona entra en contacte amb una àrea que és activa, estableix un camí químic perquè altres neurones la segueixin. I succeeix al contrari amb les zones que no s'activen mai. Per això l'educació i els models familiars i socials són tan importants, atès que condicionen l'estructura neural de manera interactiva mo delant el nostre cervell i potenciant –o limitant– les seves habilitats.

"Hosanna al Déu crucificat!"

Jaume
Reixach

Capellà i
escriptor

Francisco Espinosa, autor de l'"Informe sobre la repressió franquista" enviat al jutge Garzón, ha declarat literalment que "el objetivo del movimiento por la memoria no es castigar a los res-

ponsables de la represión de la dictadura sino identificar a las víctimas, facilitar la información a los familiares y permitir su digna sepultura". Més clar, l'aigua. Oposar-se a aquest moviment no sols no és democràtic sinó que és anticristià. És hora de dir-ho perquè la injustícia que s'està perpetrant és molt greu. El nombre de víctimes de la repressió supera els 130.000 morts. És impensable que entre tantes

víctimes no hi hagués persones innocents. N'hi va haver i no pas poques. La injustícia, doncs, en aquests casos és doble. I en els altres també, ja que oposar-se a l'exhumació és castigar els familiars de les víctimes, que no hi tenen cap culpa. En canvi, tenen tot el dret a saber on van anar a parar els seus familiars desapareguts i a enterrar-los dignament. Aquesta pràctica és cristiana per definició i per tradició. Sor-

pren que la jerarquia eclesiàstica espanyola, que ha elevat als altars –de manera massiva i gairebé indiscriminada– les víctimes considerades *màrtirs*, tingui tan poca sensibilitat per les altres víctimes, moltes de les quals foren executades sense judici previ, exactament igual que la majoria de les que han pujat als altars. No és just, es miri com es miri. Sobretot tenint en compte que els màxims responsa-

bles de la repressió –els militars colpistes– no han sigut mai condemnats ni és aquest l'objectiu del moviment per a la memòria. Per tant, on és el problema? És un afer d'Estat i de l'Església a parts iguals. No està bé que les famílies afectades s'hagin d'organitzar pel seu compte. Si la història es tanca en fals, arrossegarem la xacra d'un govern covard i una jerarquia còmplice. "Hosanna al Déu crucificat!"